

VEDLIKEHOLDSPLAN FOR KOMMUNALE VEGER I ØYER KOMMUNE 2021

---

1 Formålet med vedlikeholdsplan

Formålet med vedlikeholdsplan er å gi en oversikt over dagens standard på vegnett, samt danne et grunnlag for en prioritering av drifts- og investeringstiltak i budsjettsammenheng. Tjenestemråde VVA har ansvaret for drift og vedlikehold av veier i Øyer kommune. De skal sikre framkommelighet, trygg ferdsel og ivareta miljø- og samfunnsinteresser ut fra den standarden kommunestyret har vedtatt.

2 Krav til vegdekke: Vedlikeholdsstandarden (Håndbok R610)

- Vegdekke/fast dekke skal sikre trafikantene god framkommelighet kombinert med sikker og komfortabel ferdsel.
- Vegdekke/fast dekke skal redusere nedbrytning av vegkroppen forårsaket av trafikk og klima/værforhold.
- Vegdekke/fast dekke skal ikke medføre forringelse av miljøet på vegen og i vegens omgivelser. Vegdekke/fast dekke skal ha jevn overflate, god friksjon, god slitasjemotstand, god lastfordelende evne, god vanntetningsevne og være frostsikker.
- Vegdekke/fast dekke (slitelag/bindlag) på bru skal beskytte underliggende fuktisolering og bruplate mot mekanisk påkjenning.

3 Bilde av Øyer kommunes vegnett

Øyer kommune har total **53 005** meter veg inkludert G/S (gang og sykkel) veger. Disse vegene har både grus og asfalt dekke. Kommunen har også ansvar for **3** bruer og **826** gatelyspunkt. I tillegg kommer en mengde trafikkskilt, rekkverk, sluk, kummer, murer, drensledninger, stikkrenner og andre installasjoner. Grovt sett vil det koste 400 til 500 millioner å etablere alle disse vegene inkludert bruer og andre installasjoner på nytt.

4 Vegstandard

Standarden på det kommunale vegnettet i Øyer kommune er variert. Et økende gap mellom bevilgninger og behov har ført til at en stor del av det kommunale vegnett er i dårlig forfatning. Etterslepet i vegnettet har forplantet seg i mange år og vi har fram til nå brukt kun kosmetiske metoder for å ta de verste parseller. Vi fikk i 2020, 5 millioner for oppgradere Bjørnstadvegen og Flåtåmovegen. Arbeidet med denne oppgraderingen vil bli ferdigstilt i 2021 og vil medføre en langt bedre standard med hensyn på stikkrenner, grøfter og grusdekke på disse vegene. Kommunen er selv ansvarlig for fastsettelse av sin drifts- og vedlikeholdsstandard ut fra de økonomiske ressursene kommunen avsetter til formålet.

5 Beskrivelse av kommunalt vegnett

5.1 Organisering og forvaltning

Kommunen har en administrativ og utførelse del knyttet til veg.

Administrativ del: Mesteparten av vegarbeid (sommer og vinter) er konkurranseutsatt. Det vil si at kommunen har en bestillerfunksjon og kontrollerende rolle opp mot kontraktører som forestår drift og vedlikehold, samt nyanlegg av veger, plasser og vegbelysning. I tillegg har kommunen en forvalterrolle og skal bistå med veiledning og faglig råd til kommunens innbyggere.

Utførelse del: Kommunen har ikke maskiner for å utføre direkte arbeid, men stiller opp med mannskap i enkelte tilfeller. Kommunen utfører en del praktiske oppgaver, blant annet:

- Tining og fjerning av is i stikkrenner
- Lapping av hull på vegdekke (grus -og asfalt)
- Lett rydding av vegetasjon
- Skilting
- Osv.

Øyer kommune har aksellastrestriksjon på deler av sitt vegnett om våren. Dette har til hensikt å beskytte veger mot tunge kjøretøy akkurat i teleløsningsperioden når vegen er på sitt svakeste..

5.2 Omfang av kommunale vegnett

Øyer kommune har total **53 005** kilometer vei inkludert G/S (gang og sykkel) veger. Disse vegene har både grus og asfalt dekke. Kommunen har også ansvar for **3** bruer og **826** gatelyspunkt. I tillegg kommer en mengde trafikkskilt, rekkverk, sluk, kummer, murer, drensledninger, stikkrenner og andre installasjoner. Vanligvis er Leskur og busslommer i stor grad knyttet opp mot fylkesvegene, og er i utgangspunktet fylkeskommunens ansvar. Men kommunen har per i dag et tilknyttet i Tretten ved Kiwi.

6 Vedlikehold av kommunale veger

Vi deler vedlikeholdet av kommunale veger i følgende hovedgrupper: sommer -og vintervedlikehold samt skilting og belysningsanlegg.

Det er behov for gode og effektive systemer for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av vegnettet.

Øyer kommune benytter FDV-programmet Plannia i sambruk med VA

6.1 Sommedvedlikehold

Den handler om blant annet:

6.1.1 Vedlikehold av grusdekker

Det foretas systematiske tilstandsregistreringer basert på visuelle observasjoner for følgende tilstandsparametre:

- Tverrfall
- Vegkanthøyde
- Hull
- Vaskebrett
- Løs grus
- Støv

Tilstanden for grusdekket angis ved tilstandsgrader for hver parameter. Tilstandsgraden baseres på en vurdering av ett eller flere enkeltstående symptomer, eller på en samlet vurdering av et sett av symptomer. Det benyttes 4 tilstandsgrader med følgende hoved betydning.

- Tilstandsgrad 0: Ingen symptomer
- Tilstandsgrad 1: Svake symptomer

- Tilstandsgrad 2: Middels kraftige symptomer
- Tilstandsgrad 3: Kraftige symptomer

Grusdekkets tilstand bør tilfredsstillende krav til tilstandsgrad lik eller bedre enn tilstandsgrad 1.

Drift og vedlikehold av grusveger kan i hovedtrekk deles i følgende hovedoppgaver:

- Lapping av grusdekke
- Høvling av grusdekke uten tilførsel av ny grus
- Oppgrusing inkludert høvling av grusdekke
- Støvbinding (salting, vanning, etc.)
- Fjerning av stein i og på vegbanen og vegkanten
- Avretting av telehiv
- Reparasjon av dekkeskader i og etter teleløsningen

De fleste kommunale vegene med grusdekke har svært lite grus å høvle på. Det er behov for oppgrusing av ca 2,5 km hvert år for å kunne opprettholde standard på grusdekkene. Med dette omfanget vil vi dekke alle grusveger over en periode på 10 år

6.1.2 Vedlikehold av asfaltdekker

NORMERTE DEKKELEVETID FOR ULIKE DEKKETYPEN (ÅR)			
Dekketype	ÅDT		
	≤ 300	301-1500	1501-3000
Ab			15
Agb		15	14

Normale utslag i dekkelevetiden vil være ± 2 år, avhengig av vegkonstruksjon og andre lokale forhold. (SVVHandbok N200)

Den systematiske tilstandsregistrering av skader på kommune vegger i Øyer er et resultat av de visuelle observasjoner.

Det fins også mange andre moderne og avanserte metoder for registrering av skader på vegger.

Skader på asfaltdekkets overflate

- Spordannelse/Deformasjoner
- Langs -og tversgående sprekker/Telesprekker
- Krakelering
- Hull

Dårlig eller manglende fundament på kommunale vegger reduserer vesentlig dekkelevetid. Det er en fordel å reasfaltere en veg før den er oppsprukket. Fordelen med dette er at det eksisterende dekket vil øke bæreevnen og levetiden for den nyasfalterte vegen.

Flere av de asfalterte vegene f.eks på Granrudmoen har liten trafikkbelastning og gode grunnforhold. Disse vil kunne ha en god del lengre levetid enn tabellen over tilsier. Asfaltering har i Øyer kommune blitt finansiert som investeringprosjekter og har de siste årene i hovedsak blitt tildelt midler etter det behov som tilkjenngitt.

6.2 Vintervedlikehold

6.2.1 Snøbrøyting og rydding

Minimum snømengde før brøyting igangsettes skal være 5cm. Maksimum snømengde før snøbrøyting igangsettes skal ikke overstige 10 cm. Unntak fra denne bestemmelse er vegger med meget bratt stigning og hvor det ikke er muligheter for gjennomkjøring. Eksempler er Klukkerjordet og arm av Gamlevegen på Granrudmoen, armer av Musdalvegen.

Ved snøfall om natten skal vegene være gjennombrøytet før morgentrafikken setter inn, det vil si senest kl. 06.30. Dersom det skulle være nødvendig, skal veger som brukes av kollektive transportmidler, gis prioritet.

Vegene ryddes i full bredde. Brøyting og rydding av møteplasser, busslommer og lignende, skal foregå parallelt med brøyting av selve vegbanen. Det samme gjelder på veger uten fortau og veger uten separate gang- og sykkelveger, ved at brøyting av vegskulderen skal brøytes parallelt med brøyting av kjørebanelen. *(Fra instruks for brøyting og strøing av kommunale veger. PU-sak 11/09)*

6.2.2 Strøing

Følgende forhold vil vanligvis utløse behov for strøing:

- isdannelse ved regn på frossen vegbane
- isdannelse ved underkjølt regn og tåke
- temperaturfall fra 0 grader og høy luftfuktighet
- temperaturstigning fra -3 grader på snø- og issåle.

Sandstrøing utføres vesentlig som punktstrøing, hvor punktstrøing defineres som begrenset strøing i vanskelige kurver, kryss, gangfelt/fortau og stigninger i 2/3 av vegens bredde, men i bratte stigninger skal hele vegens bredde strøs.

Punktstrøingen skal være fullført før kl. 06.30 og kl. 15.00.

Sammenhengende strøing over lengre strekninger utføres bare under spesielt vanskelige forhold, og da fortrinnsvis som ett drag etter midten av vegen.

(Fra instruks for brøyting og strøing av kommunale veger. PU-sak 11/09)

6.2.3 Tining og fjerning av is i stikkrenner og grøfter

Våren er den perioden mest parten av vegnett blir utsatt for flomskader. Isdannelse og kjøving i stikkrenner og grøfter hindrer at vann finner riktige veier. Øyer kommune stiller opp med mannskap og tineutstyr og mange stikkrenner og grøfter blir tinet for is i løpe av våren. Med dette forebygger vi eller minsker flomskader på kommunalt vegnett og andre typer konstruksjoner.

6.2.4 Kosting

Strøsand blir fjernet av ekstern entreprenør etter konkurranse utsetting.

7 Vegetasjonsrydding og kantslått

Vegetasjonsopprydding og kantslått langs kommunale veger blir utført en gang per år. På enkelte plasser bør det tas to ganger per år.

Grunneier som disponerer eiendom/tomter langs offentlige veger har ansvar for å sørge for fri sikt (jf. Vegloven §31 og 43).

8 Grøfterens og fjerning av torv langs vegen

Alle veger skal være vel drenert. Torvet og gruskanter langs vegen skal fjernes slik at vannet kan finne veg til grøfter også til stikkrenner. Grøftet renskes ned til teoretisk grøftebunn minimum 35 cm og maksimalt 1,0 meter målt i underkant av vegoverbygningen til vegen iht. vegnorm for Øyer kommune.

Grøfterens bidrar til med å lede ut vannet fra vegkropp og ikke minst øker stabilitet av vegkonstruksjon.

9 Drenering

Drenering utføres som åpen, delvis lukket eller lukket avhengig om det er tette eller spredte bebyggelser. Uansett omgivelser må vi passe på at de er åpne og frie for gjenstander som kan tette dem..

10 Skråningsstabilisering og erosjonssikring

Skjæring medfører generelt en svekkelse av stabiliteten i dypereliggende snitt. Enkelte skråningeer må stabiliseres mot ras og erosjon.

11 Murer

Murer skal ikke ha skader som vil svekke sin funksjonalitet. Skader skal repareres for å redusere vedlikeholdskostnader.

12 Rekkverk

Rekkverk skal inspiseres og kontrolleres hver vår etter avslutning av vintersesongen. Skadet rekkverk som kan være en fare for trafikantene må repareres eller sperres av straks.

13 Bruer

Øyer kommune har ansvar for kontroll og ettersyn av tre bruer samt offentlig tilgang og bruksklassekrav.

Krav til kontroll og ettersyn Reguleres av:

- Vegloven
- Plan og bygningsloven
- Internkontrollforskriften – HMS

Øyer kommune har avtale med eget firma for inspeksjon av bruer hvert femte år.

14 Skilt

For at et **trafikkskilt** skal kunne fylle sin oppgave i **trafikken**, må det til enhver tid, i dagslys og i mørke, være godt synlig og lesbart.

- Med god synlighet menes at **skiltet** må kunne oppdages av trafikantene på tilstrekkelig stor avstand.
- Med lesbarhet menes at skiltets budskap må kunne tolkes på tilstrekkelig lang avstand.

15 Vegbelysning

Vegbelysning omfatter belysningsanlegg langs kommunale- og fylkesveger, gang- og sykkelveg, fortau og på sideanlegg.

Øyer kommune har en avtale om vedlikehold av gatelys med Gudbrandsdal Energi AS (GE)

Vedlikehold skal omfatte følgende:

- Utskifting av lamper
- Rengjøring av armaturer
- Utskifting av defekte skjermer
- Skogrydding i gatelys trasé
- Retting av skjeve master

- Retting av alle funksjonsfeil, inklusive nødvendig materiell.

Det gjennomføres vedlikeholdsrunder 8 ganger pr. år, fra august til april. Rundene legges til slutten av hver måned, med unntak av mars.

GE sender en årsrapport til kommunen innen 25. januar påfølgende år. Rapporten inneholder en oversikt over når vedlikeholdsrunder er utført, spesielle tiltak som er gjort i løpet av året, samt en generell tilstandsvurdering med anbefalinger om nødvendige tiltak.